

MINISTERSTWO
FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ

DEPARTAMENT PROGRAMÓW
INFRASTRUKTURALNYCH

data: 10 sierpnia 2020 r.

znak sprawy: DPI-XII.7610.32.2020.ŁJ

identyfikator kosztów: 1511445

telefon: 022 273 77 45

e-mail: lukasz.janik@mfi.gov.pl

Adresat

Według rozdzielnika

Dotyczy: interpretacji art. 6 specustawy funduszowej

Szanowni Państwo,

mając na uwadze treść art. 6 ust. 1 specustawy funduszowej¹, dotyczącego możliwości kwalifikowania wydatków w projektach, w których realizacja celu projektu okaże się niemożliwa, Instytucja Zarządzająca POIiŚ 2014-2020 zaleca następujący sposób postępowania.

Zgodnie z przywołanym przepisem, w przypadku gdy na skutek wystąpienia COVID-19 niemożliwa okazała się realizacja celu, na który został poniesiony wydatek, wydatkowane środki w projekcie mogą zostać uznane za wydatki kwalifikowalne, jeżeli beneficjent wykaże, że z dochowaniem należytej staranności i w odpowiednim czasie podejmował niezbędne działania służące ich odzyskaniu, albo że ich odzyskanie nie było możliwe.

¹ Ustawa z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 694).

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa,
tel. 22 273 77 01, fax 22 273 89 09, www.gov.pl/fundusze-regiony,
www.funduszeuropejskie.gov.pl

Pismo spełnia zasady dostępności.

Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Minister Funduszy i Polityki Regionalnej.
Szczegółowe informacje dostępne są na stronie internetowej: <https://www.pois.gov.pl/strony/o-programie/zasady-przetwarzania-danych-osobowych-w-programie-infrastruktura-i-srodowisko-2014-2020/>

Ocena stopnia realizacji celów projektu oraz kwalifikowalności wydatków ponoszonych przez beneficjenta w okresie od 1 lutego 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.² powinna się dokonywać w związku z wystąpieniem stanu zagrożenia epidemicznego, a następnie stanu epidemii, wprowadzonych na terenie całego kraju. Ocena ta w każdym przypadku należy **do instytucji podpisującej z beneficjentem umowę o dofinansowanie projektu.**

Wskazówki co należy brać pod uwagę przy ocenie oraz jakie działania powinny zostać podjęte, zostały wskazane w zbiorze wyjaśnień wybranych przepisów specustawy funduszowej wydanym przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej. Zaktualizowane opracowanie z lipca 2020 r., zostało Państwu przekazane pismem z 10 lipca br. DPI-XII.7610.19.2020.PP.4. Ponadto wyszczególnienie, że przepis dotyczy również rozliczania wydatków w ramach wykorzystania pomocy technicznej zostało przekazane pismem z 27 kwietnia 2020 DPI-XII.7610.19.2020.PP. Jednocześnie należy również mieć na uwadze, że co do zasady do oceny kwalifikowalności kosztów powstałych w związku z odwołanymi wydarzeniami zastosowanie będzie miał pkt 4 rozdziału 7 *Wytycznych w zakresie wykorzystania środków pomocy technicznej na lata 2014-2020.*

I. Rozliczenie celów projektu.

Zgodnie z § 4 ust. 1 wzoru umowy o dofinansowanie beneficjent zobowiązuje się do **zrealizowania projektu w pełnym zakresie**, zgodnie z umową i jej załącznikami, z należytą starannością, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa krajowego i unijnego, w tym do osiągnięcia wskaźników projektu³. Art. 6 ust. 1 specustawy funduszowej, po spełnieniu warunków wskazanych w tym przepisie, stanowi podstawę do wyłączenia odpowiedzialności beneficjenta za realizację celu projektu w niepełnym zakresie. Dla instytucji będącej stroną umowy natomiast stanowi podstawę do uznania wydatków za kwalifikowalne. Indywidualna ocena każdego przypadku w tym zakresie powinna być dokonana przez właściwą instytucję, co do zasady, na etapie wniosku o płatność końcową. Okoliczności, które instytucja powinna wziąć pod uwagę przy ocenie to w szczególności:

² Zgodnie z art. 35 specustawy wdrożeniowej ustawa w zakresie art. 3-30 i art. 33 wchodzi w życie z mocą wsteczną od dnia 1 lutego 2020 r. Natomiast zgodnie z art. 34 tej ustawy art. 6 ust. 1 stosuje się do dnia 31 grudnia 2020 r.

³ Zasady odnośnie do realizacji Planów Działań Pomocy Technicznej POliŚ na lata 2019-2020 określa § 3 umowy o dofinansowanie. W odpowiedzi na pismo IZ POliŚ z dnia 30 kwietnia br. DPI-IV.7660.19.2020.KŻ Beneficjenci nie wskazali zagrożenia realizacji celów projektu. Aneksy umów o dofinansowanie będą składane zgodnie z postanowieniami umowy.

- wystąpienie czynników obiektywnych, niezależnych od beneficjenta, związanych ze skutkami wystąpienia COVID-19, które uniemożliwiły osiągnięcie celu projektu,
- brak możliwości osiągnięcia celu projektu przy zastosowaniu innych środków zaradczych, w tym przewidzianych specustawą funduszwą,
- wykazanie przez beneficjenta należytej staranności w zakresie działań niezbędnych służących odzyskaniu środków wydatkowych w projekcie albo wykazanie, że ich odzyskanie nie było możliwe
- wykazanie, że ww. działania były podejmowane w odpowiednim czasie (bez zbędnej zwłoki).

Wykazanie przez beneficjenta spełnienia ww. przesłanek jest niezbędne dla możliwości uznania przez instytucję będącą stroną umowy o dofinansowanie wydatków za kwalifikowalne. W szczególności beneficjent powinien wykazać, jakie działania podjął, aby odzyskać od wykonawców zamówienia środki przeznaczone na pokrycie niedostarczonych towarów, niewykonanej (nienależycie wykonanej) usługi czy niezrealizowanej (nienależycie zrealizowanej) roboty budowlanej albo zwrotu towaru zakupionego za zwrotem zapłaconej ceny. Do oceny właściwej instytucji należy, czy okoliczności sprawy uzasadniają odstępstwo od przyjętych zasad wdrażania POIiŚ i postanowień umowy o dofinansowanie projektu i czy w efekcie uzasadnione jest zastosowanie art. 6 ust. 1 specustawy funduszwowej.

Możliwość uznania za kwalifikowalne wydatków na podstawie tego przepisu jest dopuszczalna jedynie na etapie realizacji projektu czyli do momentu jego zakończenia i ostatecznego rozliczenia. Przepis ten nie znajduje zastosowania w okresie trwałości projektu.

Należy również zwrócić uwagę na termin określony w art. 34 specustawy, zgodnie z którym art. 6 ust. 1 stosuje się do dnia 31 grudnia 2020 r. Nie jest zatem możliwe uznanie wydatków w tym trybie za kwalifikowalne po wskazanym terminie. 31

grudnia 2020 r. wyznacza termin w jakim wydatki spełniające kryteria art. 6 specustawy powinny zostać formalnie uznane za wydatki kwalifikowane przez instytucję będącą stroną umowy o dofinansowanie. W interesie beneficjenta jest więc poinformowanie o tego typu wydatkach i wykazanie spełnienia przesłanek wymienionych w art. 6 ust. 1 specustawy.

Biorąc powyższe pod uwagę należy dostosować zapisy instrukcji wykonawczych w obszarach związanych z oceną ponoszonych wydatków w zakresie ich kwalifikowalności w ramach przede wszystkim oceny wniosków o płatność (WoP) oraz prowadzenia kontroli

projektów, z zastrzeżeniem, że uznanie wydatków za kwalifikowalne może nastąpić najpóźniej do końca br. Rekomendujemy w związku opracowanie pytań do list sprawdzających stosowanych w tych procesach.⁴

II. Monitoring i kontrola kwot poniesionych na niezrealizowany zakres projektu oraz zwrot kwot odzyskanych.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 specustawy kwoty poniesione z budżetu państwa lub z budżetu środków europejskich na wydatek, o którym mowa w ust. 1, podlegają monitoringowi i kontroli w okresie 3 lat od dnia uznania tego wydatku za wydatek kwalifikowalny. Przepis ten jest podstawą dla instytucji będącej stroną umowy o dofinansowanie do bieżącego śledzenia czy środki przekazane beneficjentowi na sfinansowanie wydatku w projekcie, którego cel nie został zrealizowany, nie zostały przez niego odzyskane. Przepis ten ma na celu uniknięcie podwójnego finansowania wydatków w projekcie. Dlatego, każda instytucja powinna rejestrować na bieżąco kwoty uznane za kwalifikowalne na podstawie art. 6 ust. 1 specustawy zgodnie z załączonym wzorem zestawienia⁵. Proszę także o przekazanie wypełnionego zestawienia do IZ POliŚ:

- do 30 września br. wraz z przekazaniem pakietu dokumentów dot. rocznego rozliczenia
- do 31 stycznia 2021 r. - zaktualizowaną wersję zestawienia.

Kwoty zawarte w ww. zestawieniu powinny być następnie monitorowane przez IP lub instytucję, która podpisała z beneficjentem umowę o dofinansowanie projektu przez okres 3 lat od uznania wydatku za kwalifikowalny, w szczególności pod kątem ich odzyskania, jak też sfinansowania z jakichkolwiek innych źródeł (np. z ubezpieczenia). Instytucje te powinny również zwracać uwagę na ewentualne ryzyka wystąpienia nadużyć związanych z zastosowaniem art. 6 specustawy, np. pozornego dochodzenia zwrotu, bądź zatajenia informacji o ich odzyskaniu.

⁴ Przykładowe pytania:

- Czy w ramach złożonego/ kontrolowanego WoP przedstawiono wydatek, poniesiony na cel, który nie został zrealizowany na skutek wystąpienia COVID-19 (art. 6 ust 1 specustawy)?
- Czy Beneficjent przedłożył wystarczające uzasadnienie skutkujące uznaniem wydatku za kwalifikowany?

⁵ Dane dot. roku obrachunkowego 2019-2020.

Środki, które beneficjent odzyskał, a które zostały już certyfikowane do KE muszą zostać wycofane z deklaracji do KE jako niekwalifikowalne (poprzez dokonanie odpowiedniego pomniejszenia kwot zadeklarowanych do KE).

Ponadto, proszę Ministerstwo Klimatu o poinformowanie Instytucji Wdrażających o konieczności dostosowania procedur w zakresie działań wynikających z art. 6 ust 1 i 2 oraz ich weryfikację w ramach instrukcji wykonawczych oraz na etapie prowadzenia kontroli systemowych w Instytucjach Wdrażających w obszarach związanych z oceną/weryfikacją/kontrolą ponoszonych wydatków pod kątem ich kwalifikowalności.

Obowiązki sprawozdawcze w ww. terminie ciążą również bezpośrednio na beneficjencie, na podstawie ust. 4 omawianego przepisu. Zgodnie z nim beneficjent jest zobowiązany do corocznego poinformowania instytucji będącej stroną umowy o dofinansowanie, o kwotach odzyskanych po dniu uznania danego wydatku za kwalifikowalny (nie później jednak niż do dnia 31 grudnia każdego roku). Środki odzyskane przez beneficjenta, powinny być przez niego **niezwłocznie zwrócone**, na rachunek bankowy wskazany przez instytucję będącą stroną umowy o dofinansowanie (ust. 3). Tylko w takim przypadku nie stosuje się przepisów art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (ust. 5), a co za tym idzie zwrot następuje bez odsetek wskazanych w tym przepisie. Instytucja będąca stroną umowy o dofinansowanie jest zobowiązana do ujęcia kwoty zwrotu w rejestrze obciążeń na projekcie w SL 2014, w terminie 5 dni roboczych od otrzymania informacji o dokonaniu zwrotu. Dodatkowo proszę o zamieszczanie informacji o odzyskaniu środków i ich zwrocie zgodnie z ust. 3 każdorazowo w piśmie przewodnim przekazującym deklarację wydatków.

Wskazuję jednocześnie, że zastosowanie art. 6 i uznanie wydatków za kwalifikowalne nie oznacza, że służby audytowe np. KE czy ETO w indywidualnych przypadkach również podzielą stanowisko instytucji. Każdy przypadek musi być zatem odpowiednio uzasadniony i udokumentowany.

Z poważaniem

Marcin Szymański
Zastępca Dyrektora Departamentu
/podpisano elektronicznie/

Załącznik

Wzór zestawienia nt. wydatków rozliczanych na podstawie art. 6 specustawy z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r.